

Eerbied als voorwaarde

1. «Hij die de opgave 'ken de wereld, ken uzelve' serieus ter hand neemt, kan ontdekken dat inzichten deels door intensieve denarbeid verworven kunnen worden en deels als het ware je 'toevallen'. Een basisvoorwaarde daarvoor is, dat wij werken aan *de eigenschap eerbied te voelen* waar eerbied op zijn plaats is.»
2. «Een kenmerk van de huidige tijd is, dat men meer neigt tot kritiek, tot oordelen en veroordelen dan tot toewijding en eerbied. Dat kritisch vermogen heeft onze beschaving vele verworvenheden gebracht op het gebied van wetenschap, industrie, infrastructuur en rechtsverhoudingen. De schaduwzijde van deze winst is echter, dat velen geheel en al opgaan in deze veruiterlijkte cultuur. Hij die zich verliest in uiterlijkheden komt in het dagelijks leven nog maar weinig tegen, dat gevoelens van eerbied en ontzag in hem oproept.»
3. «Wie op zoek is naar ware kennis en hoger inzicht, zal deze gevoelens in zichzelf moeten ontwikkelen. Dat kan niet door studie, dat kan alleen door het leven. Het is een vorm van zelfopvoeding, innerlijke scholing. Deze kan aanvangen met het zoeken in de eigen omgeving en ervaringen naar wat bewondering en eerbied kan afdwingen. Ieder kan ervaren, dat wanneer hij in de omgang met iemand diens zwakheden afkeurt, hem dat kracht kost en dat wanneer hij zich liefdevol en belangeloos probeert te verdiepen in iemands sterke kanten, hem dat kracht geeft. Het bij alle dingen steeds weer kijken naar het goede én het (aanvankelijk) terughouden van kritische oordelen, mag echter geen uiterlijke gedragsregel blijven. Het gaat hier om een eigenschap, die alleen werkt als je er geheel van doordrongen bent. De mens heeft het in eigen hand een vollediger mens te worden, maar deze verandering moet zich voltrekken in zijn binnenste, in zijn gedachteleven. Het is niet genoeg wanneer ik mij uiterlijk respectvol gedraag. Het moet hier gaan om een verinnerlijkte *leefregel*, die maakt dat ik achting continu in mijn gedachten heb.»
4. «Wie naar hogere (geestelijke) kennis zoekt, dient in zijn leven momenten van stilte en afzondering te creëren waarop hij zich naar binnen keert. Maar het zijn niet de aangelegenheden van zijn eigen ik waaraan hij zich op zulke momenten dient over te geven. Dat zou tot het tegendeel leiden van wat de bedoeling is. Hij moet in zulke ogenblikken in stilte laten naklinken wat hij beleefd heeft, wat de wereld hem te zeggen had. Iedere gebeurtenis, iedere ontmoeting met iets of iemand zal hem in zulke stille momenten onvermoede geheimen onthullen. Daardoor wordt hij voorbereid om nieuwe indrukken van buitenaf met heel andere ogen te zien dan voorheen. Hij leert niet met het doel om het geleerde als *zijn* kennisschatten op te hopen, maar om het geleerde in dienst te stellen van de wereld.»
5. «Hij die op deze wijze zijn zelfopvoeding ter hand neemt en een rijk en diep gevoelsleven ontwikkelt, gaat gaandeweg om zich heen dingen zien, die hij vroeger niet zag. Hij gaat begrijpen dat hij voor die tijd slechts een deel van de hem omringende wereld zag. Op deze wijze kan de mens ervaren wat aanvankelijk moeilijk valt te geloven, namelijk dat gevoelens als eerbied en achting iets te maken hebben met zijn inzicht. De ontdekking is tweërlei. Deze gevoelens versterken het kenvermogen; minachting, antipathie en miskenning leiden tot verlamming en afsterven daarvan. Anderzijds wekt eerbied sympathiekrachten op, waardoor eigenschappen van anderen in onze omgeving worden aangetrokken, die anders verborgen blijven.»